

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa Z. K.

przeciwko C. [...] S.A. w T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt III APa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z powództwa Z. K. przeciwko C. [...] S.A. w T. o zapłatę – zmienił zaskarżony apelacją powoda wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy w P. z dnia 10 grudnia 2013 r. (oddalający powództwo) i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 75.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2012 r. (pkt 1.); zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje (pkt 2.).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego strona pozwana zaskarżyła skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podano przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które – w ocenie autorki skargi – „dotyczy kwestii możliwości zastosowania przepisu art. 5 k.c. pozbawiającego ochrony czyniącego ze swego prawa użytek, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego i ewentualnych przesłanek do stosowania tego przepisu w odniesieniu do przepisów art. 442¹ par. 3 kodeksu cywilnego.”.

W ocenie autorki skargi w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym – art. 442¹ § 3 k.c. w zakresie wyjaśnienia kwestii, jaki dzień według treści art. 442¹ § 3 k.c. można uznać za dzień dowiedzenia się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Wskazano ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W ocenie autorki skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie doszło bowiem do „rażącego naruszenia zarówno przepisów prawa materialnego, jak i przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy. Sąd Apelacyjny naruszył przepis art. 5 kc poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy inny przepis, mianowicie art. 442¹ par. 3 kc, jasno i precyzyjnie określa, jakie są terminy przedawnienia roszczenia i nie przewiduje żadnych sytuacji przedłużenia tego terminu. Przesłanki zawarte w art. 5 kc są wyjątkowe i nie mogą mieć zastosowania w sytuacji, gdy bez winy drugiej strony dochodzi do przedawnienia roszczenia. Ochrona przewidziana dla sprawcy w postaci przedawnienia roszczenia nie może być wzruszana poprzez zastosowanie art. 5 kc wyłącznie dlatego, że uprawniony do dochodzenia nie skorzystał ze swego prawa i w ustawowym terminie, nie mając żadnych przeszkód prawnych ani faktycznych, nie wniósł roszczenia. Przeciwnie, zastosowanie przez Sąd w imieniu powoda korzyści wynikającej z art. 5 kc stanowi właśnie uczynienie z niego z pokrzywdzeniem pozwanego użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego i przeznaczeniem tego prawa do ochrony wierzyciela - zobowiązanego do świadczenia przed przedawnieniem roszczeń. Skarżony wyrok poprzez drastyczne naruszenie także zasad postępowania, jest oczywiście niesłuszny i niezgodny z prawem”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o: 1. wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z

uwagi na niespełnienie przez skarżącą spółkę przesłanek zawartych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Ewentualnie w razie niepodzielenia powyższego stanowiska strona powodowa wniosła o: 2. oddalenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. jako wniesionej bez uzasadnionych podstaw. 3. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego oraz zwrotu kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego został zgłoszony tylko łącznie z „ewentualnym” wnioskiem o oddalenie skargi kasacyjnej strony pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), istnieje „potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie” (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.); przy czym wszystkie wskazane wyżej przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania dotyczą kwestii związanych z interpretacją regulacji określonej w art. 442¹ § 3 k.c. oraz art. 5 k.c. – ten ostatni przepis w zakresie uzasadnienia przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, Lex nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, Lex nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, Lex nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Ponadto kontestowanie oceny prawnej zaskarżonego wyroku, a zwłaszcza zastosowania art. 5 k.c. nie przemawia za stwierdzeniem niewłaściwej subsumpcji.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.